

Alledaags racisme bestaat niet

Vaak kreeg het Belgische gerecht kritiek omdat het geen oog had voor racisme. Die kritiek was niet eens onterecht: vooral dat kleine, alledaagse, ogenschijnlijk zo onbelangrijke maar in werkelijkheid zo treiterende, zo kwetsende racisme vonden veel magistraten niet de moeite waard om te onderzoeken, laat staan te veroordelen.

Maar zo te zien zijn de tijden aan het veranderen. Het parket van Dendermonde toonde zich dit weekend erg lucide door níét in te grijpen in een nochtans ernstige zaak. Joeri V.V., van Rwandese afkomst maar met een oer-Vlaamse naam, werd niet aangehouden, ook al sloeg hij Thierry V. met een ijzeren staaf haast de schedel in. In de taal van het parket was de daad van Joeri, hoe fout ook, niet alleen zijn schuld: "Er was sprake van uitlokking."

De feiten. Joeri V.V. wandelt zaterdagochtend om halfvijf met zijn vriendin door de uitgaansbuurt van Aalst. Een motor stopt, daarop Thierry V. en zijn vriendin. Thierry V. put zich uit in een racistische scheldpartij, slaat zelfs de vriendin van Joeri V. met zijn motorhelm. De politie van Aalst komt tussenbeide, vandaar onze kennis van die fase van de feiten.

De politie vertrekt. Maar enkele straten verderop zien ze elkaar opnieuw. Thierry V. stapte van zijn motor en belaagt Joeri V.V. opnieuw. Die loopt weg. Thierry V. erachter. Plots mept de moe getergde Joeri V.V. met een ijzeren staaf op het hoofd van Thierry V..

Dat het parket oordeelde dat - voorlopig - de zogenaamde 'pretoriaanse probatie' volstaat (niet-vervolgning onder voorwaarden), lijkt juist. Men begint te begrijpen dat ook zogenaamd 'alledaags racisme' de stoppen kan doen doorslaan en tot niet-alledaags geweld kan leiden.

Alledaags racisme is eigenlijk een misleidend, want veel te vergoelijkend begrip. Het is een slecht excuus voor rechtse softies - die bestaan ook -, net zoals tot een paar jaar geleden 'kleine criminaliteit' dat was voor de 'praat-recht-wat-krom-is'-aanhangers van links.

De publieke opinie is het er intussen over eens dat je zogenaamde 'kleine criminaliteit' het best niet bagatelliseert: het is namelijk een bijzonder groot onrecht voor mensen wier portefeuille gesloten wordt, die hun gevel beklad of bezeikt zien, hun kinderen afgeperst zien of noem maar op.

Met alledaags racisme is dat net zo: wie niet in een dancing binnen mag, wie geen werk vindt en voelt dat het om zijn huidskleur gaat of om die verdomde voor naam (Mohammed, Ali) van hem, wie op welke manier dan ook gepest en getergd wordt, die ervaart geen alledaags racisme, die voelt zich in zijn ziel gekwetst en die maakt voor zichzelf uit dat dit een overtreding is van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Maar de staat, het gerecht, de politiek weigeren in te grijpen. Waarom dan veel respect opbrengen voor deze democratie?

Of het nu een twintigjarig koppeltje uit Aalst is dat pas bij het ochtendgloren het bed opzoekt, een zwarte schepen in Sint-Niklaas of het heimelijk maar daarom niet minder kwetsend gepest van kabinetsmedewerkers op 't Schoon Verdiep in Antwerpen, waarover Mimount Bousakla vandaag in deze krant getuigt. Het is een problematiek die het niet verdient dat men er minnetjes over doet. In die zin is 'alledaags racisme' een contradictio in terminis. Racisme hoort altijd exceptioneel te zijn en zo ook te worden beoordeeld: als iets abnormaal en ongewenst.

De Morgen, 2007-02-05, Walter Pauli